

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Városi közgyűlés.

Szabadka város törvényhatósági bizottsága ma tartotta meg Bezeredy István főispán elnöklése alatt május havi rendes közgyűlését.

Daczára a multban lefolyt választási küzdelmeknek, a városi közgyűlésen nem érezzük a mult ellentétéinek utóhatásait. Törvényhatósági bizottságunk minden tagját egyetlen gondolat vezérli kizárólagosan: a város java. Ebből a szempontból bírálják meg a javaslatokat és az indítványokat, aminthogy Biró Károly polgármestert és a tanácsot is csak egyetlenegy cél vezérli, a város érdekeinek az igazságosság szempontjából való megvédése és a város anyagi és erkölcsi gyarapítása.

Nem mernénk mi megtagadni az ellenzék komoly tárgyalóságát, de ennek dacára is kijelentjük, hogy e tárgyalóság örvendetes oka az új aera vezéremberének a polgármesternek és a tanácsnak fáradhatatlan munkássága és részrehajlatlan igazságszeretete. Ez az, ami arra készítette ma a város törvényhatósági bizottságát, hogy a közgyűlés közben ismételtén kifejezést adjon a polgármester iránt és ez az érzett bizalmának, ami a közgyűlés végén felharsanó éljennel jutalmazta Bezeredy István főispán pártatlanságát, — elnöklésének igazságosságát és Biró Károly dr. polgármester és a tanács igazságos, céltudatos és eredménydus működését.

Fischer Jákó és Vojnich H. József bizottsági tagok elvetették ugyan a sulykot, de az egész közgyűlés hangos tiltakozása figyelmeztette őket arra az elismerésre, melylyel a mai közgyűlés kivétel nélkül adózott. Fischer Jákó dr., amint megtudta, hogy rossz információ alapuló felszólamlásában tévedt, azonnal be is ismerte tévedését, míg ellenben Biró Károly dr.-t a közgyűlés egyhangulag felmentette attól, hogy Vojnich

József dr. inszinuációjára még csak reflektáljon is.

Még maga Mukics Simon is, aki pedig nem igen szokott a temperamentumával bibelődni, csak elismerőleg nyilatkozott az új aera és polgármesterének igazságszeretetről, működésének sikeréről és hazaszeretetről, melyet a főispán elnöklése alatt megtartott előkészítő tanácsülésén elfogadott javaslat bizonyított. Ez a javaslat magáévá teszi az országgyűlési többségnek öfelségéhez intézett feliratában foglalt nemzeti jogoknak minél előbb leendő megvalósítását kívánó követelményeket.

Sajnos, hogy a közgyűlésnek e lefolyását megzavarták azok, akik a nyomdai szállításokra vonatkozó tanácsi javaslat megvitatásánál, nem ismerve magát a tárgyat, még kevésbé a tanács szándékát önszinuációkkal hozakodtak elő, ismételjük, rossz információk, a hivatalos titkokat sem respektáló besugások alapján, ami oly látszatot kölcsönözött felszólamlásaiknak, mintha nem is a város, mint inkább magánérdekek védelmébe történtek volna. Szívesen kijelentjük, nehogy félreértéseknek legyünk kitéve és mert első sorban is mindenben az igazságszeretete vezet bennünket, hogy e fenti megjegyzésünk nem vonatkozik Mukics Simonra, aki, bár szintén felszólalt e tárgynál, a tárgyalóságától el nem tért.

Nem hisszük, hogy lett volna törvényhatósági bizottsági tag, aki a mai közgyűlésből távozva, ne azt a meggyőződést vitte volna magával, hogy városunk vezetése a legkitünőbb, a legigazságosabb, a legönzettelenebb férfiak kezei között van. Hogy ez így van, bizonyítja ezt az a zugó éljenzés, amely a közgyűlés berekesztése után Bezeredy István főispánt, Biró Károly dr. polgármestert és a tanácsot kísérte.

A közgyűlés lefolyásáról szóló részletes tudósításunk különben a következő:

A közgyűlés megnyitása.

Pontban 9 órakor nyitotta meg elnökölő főispán a közgyűlést, melyen napirenden kívül, a földmivelésügyi miniszternek jutalmait osztotta ki Bezeredy István főispán négy gazdasági cseléd között.

Oly tiszteletet keltő volt a jelenet, hogy végeztével a közgyűlés egyhangú éljenzéssel fejezte ki elismerését Bezeredy István főispánnak. A megjutalmazott cselédek, akik egy diszokmányt és 100—100 korona jutalmat kaptak, a következők: Gresics Mátyás, Baics Mihály, Knyur Daniel és Gabrics Antal. Jutalmukat a főispán a következő szavakkal adta át nekik.

„A nagyméltóságú földmivelésügyi miniszter urnak jutalmát annál nagyobb szeretettel adom át, mert a szorgalmas munkát, a hűséget és becsületességet, a legszebb eredményeket, melyek embert díszíthetik jutalmazza. Minden társadalmi osztályból kívánok azok, akik ezen eredményekkel dicsekszenek, melyek szerintem is, de mindenki szerint is a legszebbek. Kívánom, hogy Isten áldásával sokáig élvezhessék ezen magas jutalom gyümölcseit. Most pedig fogjanak velem kezét.”

A főispán szavait zugó éljenzés kísérte.

A polgármesteri jelentés és a Rédl-féle hagyomány.

A polgármesteri jelentés, melyet egyhangulag tudomásul vettek, megemlékezett a báró Rédl-féle hagyományról is. Többeknek felszólamlása után épen ezért ezen ügyet a polgármesteri jelentéssel kapcsolatosan tárgyalják.

Varga Károly figyelmeztet a Rédl-féle hagyomány tárgyalásánál, hogy körültekintéssel járjon el. Ha a Rédl örökösök át is engedték a 153,000 korona hagyományt, amely a tompai plébánia dotációjának fedezésére fordították, ez még nem jelenti azt, hogy a kelebiai templom áthelyeztetnék Tompára. Ez a szentszék joga, ezzel kell tehát az ügyet tárgyalni.

Mukics Simon szerint a 153,000 korona alapítványi jelleggel bír és kérdés, vajjon elvonható-e a kelebiai kápolnától. Ebből a szempontból is különös figyelemmel kell lenni az ügyre.

Ezután Bóltis József dr. kulturtanácsos felolvassa a tanács javaslatát, mely szerint a 153,000 korona kiegészítendő 160,000 koronára, melyből a tompai plébánia dotálandó, amelynek a segédlelkésze látja el a kelebiai kápolna lelkészi teendőit. Ezen ügyben a tanács érintkezésbe lép a kalocsai érsekséggel, s az ér

tekezés eredménye bejelentendő a legközelebbi közgyűlésnek.

Varga Károly hozzájárul a tanács javaslatához, de az örökösökkel előbb az ügy részletesen megbeszélendő, valamint biztosítandó az is, hogy a templomnak és plébániának Tompán leendő felállítása, a szentszékkel leendő érintkezés révén biztosítandó.

Biró Károly dr. polgármester ezen érintkezésért amugy is szükségesnek tartja, s ha a tárgyalások ezen irányban nehézségekbe is ütköznenek, hiszi, hogy sikerrel végződnek.

Ezek után a tanács javaslatát egyhangulag elfogadják.

A tavankuti templom.

Pertich Mihálynak a Tavankuton építendő templom ügyében beadott indítványára került ezután a sor. Az indítványozó a templom építését sürgeti.

A tanács javaslata szerint a templom tervei és költségvetései, melyeket a kalocsai érsekség készített, még nem érkeztek le. Kérelmet intéznek az érsekséghez e terveknek megküldése végett, s azokat a legközelebbi közgyűlés elé terjesztik.

Pertich Mihály a javaslatot elfogadja.

Mukics Simon szerint a tavankuti templom helyének kérdése volt eddig a késelem oka. A templom helye az 1900. november 22-diki közgyűlési határozattal ki volt már jelölve, de e határozatot egy későbbi közgyűlés hatályon kívül helyezte. E helyen van a csendőrlaktanya, az iskola és ha a polgármester dicsérendő és elismerésre méltó szándékát a külterületi kulturközpontokat létesíteni akarja, a templomot és plébániát is ide kellene építtetni. Az említett közgyűlési határozat tehát újra érvénybe helyezendő lenne.

Biró Károly dr. polgármester szerint a két hónappal előbb tartott közgyűlés is ezt a helyet jelölte ki a templomnak. És a kulturközpontok létesítésének terve, amely szerint a külterület négy kerületre osztatnék szintén ezt kontemplálja. Szívesen hozzájárul Mukics Simon indítványához.

Varga Károly, Vojnich H. József és Vida Kálmán felszólamlása után a közgyűlés a tanács javaslatát, kiegészítve Mukics Simon javaslatával, egyhangulag elfogadja.

A kelebiai halászat.

Lang Simon indítványa a kelebiai halászat tárgyában a tanács javaslata szerint tárgytalan, mert tavaly a kelebiai tó kiszáradt és így a halászatot üzni nem lehetett. Az idén ismét van víz és a jövőre nézve már is megtétele az intézkedés, hogy a

Dr. Keiszler J. orvostudor
Vizgyógyintezete
Szabadka, Mária-Terézia park, vasút mellett

Gyógy módok: massage, vízcúra, szén-savas fürdők (nauheimi).
Villanyozás, továbbá orvosi torna

Javalva van: az idegbetegségeknél mint: idegesség, hysteria, főfájás, és szedülösnél.
A légző szervek betegségénél: tüdőhurut és nehéz légzésnél (asthma). — Gyomor és bélbajoknál: székrekedésnél. — Szív-bajoknál: szén-savas fürdők (nauheimi). Rheuma és köszvénynél. Mérsékelt árak. Nyáron át frissítő fürdők.

Telefon 211 sz.
Prospectus

tó ismét tüzembe vétessék. A közgyűlés a tanács javaslatát egyhangulag tudomásul veszi.

Népiskolai könyvtárak.

A közgyűlés elhatározza, hogy az iskolaszék jelentése alapján az összes elemi iskolákban ifjúsági könyvtárak létesítendőek, minthogy azonban az idén erre költségvetési fedezet nincs, e fedezetről a jövő évi költségvetésben lesz gondoskodva.

A Pest-szálloda kibővítése.

Elhatározott, hogy a Pest-szállodát renoválják és a Pest szálloda mögötti utcában, a szobákat szaporítandó, egy szárnyépület emeltessék, amivel a szálloda nyer jövedelmezőségében.

Iskolatelkek és orvosi lakások.

Békován és Vámtelken iskolatelkeket vesznek. A szervezett külterületi orvosok részére építendő orvosi lakok tervei és költségvetései elkészítendőek és az árlejtésre rövid határidő tűzendő ki.

Az országgyűlés felirata ő felségéhez.

Arad és Heves vármegyék átiratára a tanács a következő javaslatot terjesztette a közgyűlés elé:

A törvényhatósági bizottság Arad vármegye közönségének 325/1905. sz. és Heves vármegyének 20/4497. ex 905. számú és fenforgó politikai és parlamenti helyzetre vonatkozó megkereséseit együttes tárgyalás alá vevén, elhatározza, hogy ezen megkeresések kapcsán megküldött és az országgyűlés képviselőházához intézett feliratok szellemének megfelelő oly feliratot intéz a magyar országgyűlés képviselőházához, a melyben kifejezésre juttatja a fenforgó politikai helyzetre vonatkozó azon álláspontját, hogy az országgyűlés képviselőháznak ő császári és apostoli királyi Felségéhez, legkegyelmesebb Urunk és Királyunkhoz intézett feliratában kifejtett politikai irányelveket helyesli és különösen, a mint annak már előbbi feliratában is kifejezést adott, a közös hadsereg kiegészítő részét képező magyar hadsereg nemzeti irányban leendő fejlesztését, ugyanitt a nyelv, jelvény és zászló kérdéseinek ily irányú megoldását elődázhatlan szükségesnek tartja, az önálló vámterületnek, az ország közgazdasági érdekeinek gondos biztosítása és kellő előkészítés után leendő megvalósítását, valamint a már égetővé vált belügyi reformok keresztül viteletét, a fenforgó válságnak pedig a parlamentarizmus követelményeinek megfelelő mielőbbi megoldását óhajtja s kéri a képviselőházat, hogy szilárd elhatározással párosult bölcs mérséklettel felséges Urunk és Királyunkkal egyetértőleg törekedjék ezen irányelveket megvalósítani.

Miről a városi Tanács további intézkedése megtétele végett kivonaton értesítettik.

Szabadkán, 1905. évi május hó 25-én tartandó közgyűlésből.

A közgyűlés a tanács javaslatát egyhangu lelkesedéssel teszi magáévá.

Egyéb ügyek.

A m. kir. honvéd katonai főreáliskolával levő városi alapítványi helyekre névszerinti szavazás révén ajánlottak: első helyen Winkler Oszkár (9. szavazat), második helyen Kulfuncsics Gerő (74 szavazat), harmadik helyen Vujkovic Déző (5 szavazattal).

A Palics kiépítési bizottságba a megboldogult Cziegler Győző helyébe Schulek műegyetemi tanárt választották meg.

Hermann Frigyes cukrász febbezését a palicsi cukrászda bérbeadása tárgyában Reisner Lajos dr. felszólamlása után elutasították.

Klászik Lehel, főgymnasiumi énektanár véglegesítették. Pfann Géza iktató, saját kérelmére, állásától felmentetik. Jandek Mátyásnak másfél-havi szabadságot engedélyeztek.

A Nagy-utcában és Tompa-utcában téglajárda létesítették.

A közgyűlést a főispán a jelen levők éljenzése közben zárta be.

A városi nyomtatványok szállítása.

A mai közgyűlésen tárgyalták a városi nyomtatványok szállítására megtartott árlejtés eredményét melylyel külön helyen foglalkozunk, mert a felszólamlók között voltak olyanok is, kik ezt az ügyet a mi lapunkkal hozták összekötésbe, hamis információk alapján insznuálva a tanácsot.

Az eset a következő: az első árlejtésen kiadóink 36% -ot engedtek, amíg a Krausz és Fischer cég csak 25%-ot. Öt perccel 9 óra után, tehát elkésve adták be kiadóink ajánlataikat, de ekkor még valamennyi ajánlat az iktatóban volt lepecsételve. Csak természetes, hogy ily árdifferencia mellett az 5 perc késedelmet figyelembe nem vette a tanács, hanem megbizta kiadóink cégjét a szállítással, s minthogy a régi szállítóval a szerződés már lejárt, a közgyűlés kimondta a birtokon kivüliséget is, amit annál inkább megtehetett, mert az ideai árjegyzéknél 36% -os eredmény több, mint a múlt événél az 50% -os, aminő engedménnyel a Krausz és Fischer cég tavaly szállított. A tanács és a közgyűlés tehát a legkorrektebbül, a város anyagi érdekeit szem előtt tartva járt el.

Az érdekelt Krausz és Fischer cég, megfellebbezte a határozatot és a miniszterium az öt pernyi késedelmes beadást figyelembe véve az árlejtést megsemmisítette és új árlejtést rendelt el. Ezt is megtartották. Ezen az árlejtésen kiadóink cégje 47, a Krausz és Fischer cég 47½ százalékot engedett, de mintákat nem csatolt ajánlatához.

Véleményünk szerint e fél százaléknál, mely évente a legjobb esetben is csak 100 korona differenciát jelent, nem oly ok, amely miatt kiadóink cégjétől meg kellett vonni a szállítást, mikor a másik cég már 12 évig részesült a városi szállítás előnyében — mert szerintünk a hatóságnak törekednie kell arra is, hogy jótéteményeiben az iparosok sorban egymásután részesüljenek és mert, amint már kiemeltük, a volt 47% -os engedmény sokkal nagyobb a tavaly 50% -os engedménynél. De az ajánlatban volt egyéb hiba, ami miatt az árlejtésnél dönteni másképp nem lehetett, mint amit a tanács javasolt. Ez igaz.

De még igazabb az, hogy a Krausz és Fischer cég ajánlatát elfogadni teljesen lehetetlen volt azért, mert az ajánlat nem volt papírmintákkal felszerelve, ami annál is nagyobb fontosságu hiány, mert az árlejtési feltevélek szerint kizárólagosan csak magyar papír szállítható, nem pedig mint a múltban, akármilyen eredetű. És ez oly fontos pont a magyar ipar védelmét tekintve, hogy kiadóink cégje, mely kizárólagosan az első magyar papír ipar gyártmányait szállítja, éppen ezért még akkor is előnyben részesítendő, ha nem egy fél, hanem 10% -kal lenne drágább.

A tanács azonban új árlejtést javasolt.

Nos, de mindez az igazságosság sem volt elég, hogy Fischer Jákó dr. rosszul informáltatva fel ne szólaljon és a lapunkat összekötésbe ne hozza ezen ügygel. Szerinte a tanács ezzel akarja rekompenzálni lapunk azon irányát, melyet követ a városi politikában és amelyet ő is helyesnek ismer el. Igaz, hogy Fischer Jákó itt elismerte igazunkat, aminek mi különösen azért örülünk, mert ezzel a polgármester és a tanács működésének igazát ismerte el, de mégis csak ellentétbe keveredett felszólamlásának látszólagos céljával. És ezen elismerés és ellentétbe keveredés annál feltűnőbb volt, mert megakartá magyarázni azt is, hogy lapunktól a „gazdaköri párt“ megvonta 1905 január elsejétől a szubvenciót. Mindez nem tartozott a dologhoz, de alkalmas eszköz hangulatot kelteni, ami azonban nem sikerült neki, mert a közgyűlés még akkor sem akarta meghallgatni, mikor Janiga János dr. felszólamlása után szavait és az azokban foglalt, ismételtük rossz információk alapuló, insznuációit helyre igazította.

Janiga János dr. pedig felvilágosította Fischer Jákó drt, hogy mi szubvenciót egyáltalán nem kaptunk. Addig, míg Csillag Károly dr. állt a lap élén, ennek fentartására csakugyan adott a párt 2400 koronát egy évre, de ezért Csillag Károly dr. köteles volt az összes költségeket viselni, ami nagy terhet jelent. Mikor azonban Csillag Károly dr. a lapról megvált, azaz 1904. augusztus elsőjétől, semmiféle segélyt a lap nem kapott.

Ez az igazság. Elmondottuk mi ezt nem a magunk érdekében, nekünk egy az elvünk, haladni előre becsületesen, igazságosan, tisztességesen, nem bántva senkit az igazáért, de nem elvünk azokkal komolyan szóba állni, akik ellenünk törnek itt, a nemzetiséglaktá vidéken, ahol csak örülni kellene, hogy magyar lap küzd a magyarság terjesztéséért önfeláldozások, önmegtágadások, ráfizetések révén, vigyázzon arra is, hogy még az újságpapírosunk is magyar gyártmány legyen, mert hát mi így gondoljuk a magyar ipar pártolását.

Biró Károly dr. polgármester elmondta az igazságot a közgyűlésen. Kimutatta, amit röviden a bevezetésben mondtunk el, hogy nem más, mint az igazság vezérli, és hogy az újságot és az újságírást megbecsüli, mert nem tételez fel róla, hogy nyomdai szállítások miatt meg merje támadni az igazságot. És a közgyűlés egyhangu lelkesedéssel, kitörő éljenzéssel kísérté szavait. És higgyék meg, hadd legyünk szerénytelenek ez egyszer, nekünk is jól esett ez a lelkes éljen, mert azt a meggyőződésünket erősíti meg, hogy jó úton haladunk, mikor a polgármester és az új aera irányáért küzdünk a tőlünk telhető erővel, de őszinte meggyőződéssel.

Még csak Piller Artur dr. felszólamlását említjük meg, aki igazságos méltatlankodását fejezte ki azért, hogy a közgyűlésen a tárgyilagosságot insznuációkkal sérük.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, máj. 25.

Ma nagy ülése lesz a Háznak és ez a folyosón is meglátszik. Az összes pártok élénken pertraktálják a tegnapi nap eseményeit.

Egy es portnak Ugron Gábor magyarázza, mily igazságtalanul támad-

ták őt a bécsi lapban megjelent cikkért.

Ezalatt az elnöki teremben a pártok vezetői tanácskoznak. Ott vannak: Kossuth Ferenc, Justh Gyula, Bánffy Dezső báró, Rakovszky István, Battyhány Tivadar gróf és még néhányan. A holnapi napirendet állapítják meg.

A folyosón egy jászkeséri deputáció tiszteleg Kossuthnál és kéri őt, menjen el vasárnap az ottani függetlenségi kör 25 éves jubileumára.

A miniszterek közül Tisza István és Lukács László vannak jelen az ülésen.

Az ülést háromnegyed tizenegy órakor nyitotta meg Justh Gyula elnök.

A jegyzőkönyv hitelesítése után Barabás Béla, a Damián Vazul választása ellen elrendelt vizsgálat biztosa letette az esküt. Barabás Béla ezután a harmadik bíráló bizottság nevében bejelentette, hogy Hodzsa Milán mandátuma végleg igazolható. Két új képviselőt, gróf Teleki Arvédet és Serbán Miklóst osztályokba soroztak.

Gróf Károlyi István: Az állandó összeférhetlenségi bizottság május elején felkérte a belügyminisztert, hogy a gróf Keglevich István ügyére vonatkozó iratokat juttassa el a bizottsághoz. A miniszter erre az iratokat azzal az indokolással, hogy legtöbbje magántermészetű, hivatali titoktartási kötelezettségére való tekintettel nem küldte át. A törvény határozott rendelkezésével szemben nem állhat meg a miniszter álláspontja s így azt kéri a Háztól, hogy utasítsa a belügyminisztert, hogy huszonnégy óra alatt terjessze be az iratokat.

Gróf Tisza István: A kérdés egyénilig őt nem érinti, mert Széll Kálmán intézkedéseinek a jövőben lesznek káros következményei, azok szintén nem érinthetik már őt. (Helyeslés.) Az idevágó törvényt azt mondja, hogy a hatóságok a bizottságoknak saját hatáskörében érkező megkereséseiket teljesíteni tartoznak. Ezt úgy értelmezem, hogy csak azokat az iratokat kellett beterveznie, melyek az összeférhetlenségi ügyre vonatkoznak. Autentikus törvénymagyarázata csak a Háznak lehet s ha itt úgy ítélnék, hogy ő az iratokat terjessze be, akkor meg is teszi, de figyelmeztet a veszedelmes precedensre.

Polónyi Géza: Ajánlja, hogy gróf Keglevich István indítványát fogadja el a Ház. (Óriási derűtség.) Pardon! Gróf Károlyi István akartam mondani. (Helyeslés.)

Szavazásra kerülő a sor, a többség elfogadja Károlyi István indítványát.

Kossuth Ferenc: Indokolja tegnap bejegyzett indítványát. Ismerteti az 1899. XXX törvénycikket, a melynek értelmében az ország az önálló vámterület alapján áll. Ennek következtében szükség van autonóm vámtarifára is. A törvény 4. szakaszának rendelkezése szerint 1903. évig kellett volna megkötöni a vám- és kereskedelmi szerződést Magyarországnak Ausztriával. Az osztrák kormány akkoriban különösen bánt el Magyarországgal. Akkor létezett egy vám- és kereskedelmi szerződés, melyet Bánffy és Badeni irtak alá, de ez sohasem került az osztrák birodalmi gyűlés elé.

Ha a magyar önálló vámterület számára kell autonóm vámtarifát készíteni, annak alapjául el lehet fogadni a Széll Körber autonóm vámtarifát s ebben megejteni a kellő módosításokat. Szeretné azt az em-

bert látni, aki neki megmagyarázná, miért ne legyen Magyarországnak olyan vámtarifája, mint Ausztriának, ha a két állam gazdaságilag független is. Kézen fekvő dolog, hogy az autonóm vámtarifában a két állam közt minél kevesebb eltérés a leghasznosabb. Teljesen fölösleges a legúj alapot, új szöveget állítsunk albizottság elé, mikor már van egy, melyben csak a legszükségesebbeket kell változtatni.

Az önálló autonóm vámtarifával az agrár érdekeket senki bántani nem akarja, sőt azok, akik az önálló vámtarifát barátaik, főgondjukat az agráriusokra fordítják. A legnagyobb hazafisággal akarja a közös vámtarifát tárgyalni, úgy hogy az az önálló magyar vámtarifát alapja is legyen. (Helyeslés.)

Ezután a Ház tulnyomó többséggel napirendre tűzte ki Kossuth indítványát. Sándor Pál és Vészi József a szabadelvűpártról a koalícióval együtt szavazott. Az indítványt hétfőn kezdik tárgyalni.

Ezután Simonyi-Semadam Sándor indokolta indítványt a kivándorlási törvény módosításáról.

A holnapi ülés napirendjére a mentelmi és kérvényi bizottságok jelentéseit tűzték ki.

Ezzel a mai ülés véget ért.

HIREK

TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Május 28. Hangverseny a főgimnáziumban
Május 31. A szabadkai tanítói íráskör ülése d. e. 9 órakor a központi elemi iskola dísztermében.

Junius 11. A m. á. v. altiszti kör műpártoló osztályának műkedvelői színelőadása a városi színházban.

Junius 12-én a Magyarországi Famunkások Szabadkai Szakcsoportjának színelőadással egybekötött tanevitalma a Hungáriában.

Junius 12. A szabadkai I-ső nőegylet és a szent Antal kenyere című kath. népkönyha népiünnepélye.

ÚJ REGÉNYÜNK.

A fekete boríték.

KÖRMÖCZI ERNŐ kitünő tolu muktársunk, kunbajai segéd-lelkész, egy szenzációs, de kiváló irodalmi becsü regényt fordított le németből lapunk számára, melynek közlését még e héten megkezdjük. Olvasóinknak ezen érdekfeszítő, gyönyörű regény közlésével akarunk nemes szórakozást szerezni.

— **Főispáni kinevezés.** Bezerédy István főispán a mai lörvényhatósági bizottsági ülés alkalmával Rengyel János ügyvédjelöltet tb. közigazgatási gyakornokká nevezte ki

— **Uj e peres.** A zentai kerület esperesévé és tanfelügyelőjévé az érseki hatóság Márton Mátyás kanonok, magyarkanizsai plébánost és hivatalos iskolalátogatót nevezte ki.

— **Egyházmegyei hír.** Szabó Árpád keceli káplán, hasonló minőségben Szttamásra áthelyeztetett.

— **Elismerés a rendőrségnek.** Alig van az országban rendőrség, melynek oly nehéz volna feladatainak pontosan megfelelni, mint a szabadkainak. Különösen a bünygyi osztályra hárul óriási munka teljesítése a rossz közbiztonsági állapotok mellett a rendelkezésére álló csekély és kevésbé alkalmas munkaerővel. És mindamellett a közelmultban épen a mi rendőrségünk

országos szenzációt okozott és már-már feledésbe ment bűnygyekről rántotta le a leplet. Eme érdemüket ismerte el ma a polgármesteri jelentésben a város vezetősége és ennek felolvasása után az egész törvényhatósági bizottság, különösen a vizsgálatokat vezető kitünő alkaptányunk László Géza irányában.

— **Teltsch Ede legújabb műve.** A budapesti kerepesi-uti sirkertben a közelben két kiváló művésznöknek: Barabás Miklósnak és Jankó Jánosnak síremlékeit leplezik le. A Barabás-síremléket Teltsch Edevel városunk kiváló szülöttével készítették el. Az emlék, amely a társulat téli kiállításán is ki volt állítva, a művészt ábrázolja s a bronzmellszobor hatalmas kőtalapzaton van elhelyezve.

— **Érettségi a főgimnáziumban.** Főgimnáziumunk VIII. osztályt végzett növendékei, mint azt a tankerületi főigazgatóságtól ma érkezett átirat tudatja, június hó 20-án és a következő napokon fogják a szóbeli érettségi vizsgálatokat kiállítani. Az érettséginel dr. Platz Bonifác tankerületi főigazgató fog elnökölni, a miniszterium részéről pedig kormánybiztosi minőségben Kármán Mór dr. egyetemi magántanár lesz jelen.

— **Bácskai Ifjak az országos torna versenyen.** A f. hó 27. és 28-án Budapesten megtartandó országos torna versenyen a zombori állami főgimnázium 31 kiváló tornásza holnap csütörtökön a déli vonattal utazik fel. Jelvényül a Schweidel érmet fogják használni. A bajai főgimnázium 30 növendékkel vesz részt a versenyen a bajai tanító képző intézet 40-es csapattal; az újvidéki kir főgimnázium 30 ifjával jelen meg ez országos jellegű sportünnepélyen.

— **A zombori fénykép kiállítás.** A Schweidel ünnepély alkalmából rendezett amatőr fénykép kiállítás oly nagy számú és sikerült képekkel dicsekedhetik, hogy a művészi kivittl kellőleg értékelni képes szakértőt is teljesen lebilincseli és meglepi. Feledy Dezső (Budapest) és gróf Eszterházy Mihály (Budapest) nyerték az első aranyérem díjakat. Bácskai kiállítók közül nyertek: aranyérem dr. Jovanovich Pál (Baja); ezüst érmet Temesváry József (Zombor); bronzérem Alföldy Flóra (Zombor.) Oklevelet nyertek: Baumann Nándor, Roediger Lajos, Szántó Károly, Tary Lajos, Tuske Máté, Vujevich Alajos.

— **Házasság.** Steinitz Emil, a Steinitz R. és fia helybeli kézműáru cég baltagja június hó 4-én délután 5 órakor a nagykikindai izr templomban tartja esküvőjét Wolf Jolánka kisasszonnyal. — Kuluncsics Lajos városi javadalmi hivatalnok f. hó 28-án délután 5 órakor a szt. György templomban vezeti oltárhoz Vojnich Zelic Mariska okl. tanítónőt.

— **Egy tanító jubileuma.** Máthé László ómorovici ref. tanító a napokban ünnepelte 40 éves tanítói jubileumát. A derék tanító 40 év óta általános tisztelet, becsülés és szeretet vívott ki Ómorovica község lakóinál, hol közmegelegedese egész generációkat nevelt hazafias szellemben. A község nevében Schadt Ignác plébános vezetése mellett küldöttség tisztelgett az ünnepelnél, úgy a tantestület is id. Kovács Gyula vezetése mellett, kik elhalmozták szerencse kívánataikkal, és szeretetük minden jeleivel.

— **A szanatórium liga országos ülése.** Június hó 4-én Buda-

pesten a József kir. herceg Szanatórium Egyesület és a vele működő szanatórium hölgybizottságok országos közgyűlést tartanak, amelyen a tüdővész ellen küzdő országos hölgyligát megalakítják. Az országos gyűlésre, melyre az államvasutak féláru menetjegykedvezményt engedélyezett, — városunkból és megyénkől is sokan készülnek. A gyűlés a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében lesz és részt vesz azon a liga védnöknője, Augustza kir. herceg képviselőjében József Ágost kir. herceg. A közgyűlés munkaprogramot fog megállapítani és az a munkaprogram felöleli a tüdőbetegség ellen való küzdelem minden rendelkezésre álló módját. — Korányi Frigyes főrendiházi tag, a ki hazánkban elsőül indította meg a tüdőbetegség ellen való társadalmi munkát, beszédet mond és e téren a szövetkezés szükségét fogja hangoztatni. Az egyesület számít arra, hogy az országban kétszázötven helyen megalakult szanatórium bizottságok megannyija küldöttségileg képviselteti — magát, valamint arra is, hogy az embermentő társadalmi harc zászlóbontásán mindezek részt vesznek, a kik az eszme iránt szeretettel éreznek. És úgy is tudjuk, hogy most valóban országos akció indul. Az egyesületnek fölhívását háromszáz irták alá a főpapi kar, a főuri társadalom, a közélet és az emberbaráti mozgalmak zászlóvivői közül, élükön Augustza kir. hercegnő Mária Terézia bajor hercegnő, Lajos bajor herceg és Vasary Kolos hercegprímás. Mivel minden jel szerint erre a zászlóbontó közgyűlésre sokan utaznak föl, óhajtandó, hogy a féljegyre vonatkozó vasuti igazolványoknak kiváltása érdekében (ur és hölgy egyaránt igénybe veheti) írjon mindenki sürgősen a József kir. herceg Szanatórium Egyesületnek Budapest, IV. (Királyi bérház.) Ahol a közgyűlés és a ligába való belépés minden tudnivalóiról készségesen adnak felvilágosítást. A jegyek június 1-től 10 napi érvénynyel bírnak.

— **A közkórház harmadik alorvosa.** A „Mária Valéria“ közkórháznál ujonan rendszeresített harmadik alorvosi állásra ja város polgármestere kiírta a pályázatot. Az állás 1200 ker. évi fizetéssel és teljes ellátással javadalmaztatik. A pályázati kérvények június hó 15-ig nyújtandók be a főispáni hivatalhoz.

— **A könyvkereskedők záróraja.** A helybeli könyv és papirkereskedők közös megállapodás folytán üzleteiket június hó 1-től aug. hó 20-ig esti 7 órakor zárják

— **A gabonakereszték biztosítása.** Az aratás közeledtére a vasuti osztálymérnökségek — már kiadták szokásos figyelmeztető fölhívásukat a hatóságokhoz, hogy ezek ismét a gazdaközöniséget értesítsék. Gyakran megtörténik ugyanis, hogy a vaspálya mentén, a tüztávolon belül összehordott gabona meggyul a gépek kéményéből kirohanó szikráktól, ami épen olyan kára a vasutnak, mint a gazdáknak. A fölhívás azt ajánlja, hogy a gabonakeresztéket legalább 85 méter távolságra helyezték el a vaspályától, árkolják körül s amenyiben ez a távolság betartható nem volna, igyekezzenek minél előbb elhordani a veszélyes helyről a gabonát.

— **Vizsgálat a Bácskai Hitelbank ügyében.** A rendőrség már megkezdte a Bácskai Hitelbank ismert közgyűlési botrányából keletkezett és Horovitz Ignác feljelentése alapján elrendelt bünygyi nyomozást.

A vizsgálatot László Géza alkaptány vezeti s eddig már 66 tanu lett megidézve kihallgatás végett. A nyomozás munkája előreláthatólag egy hétnél is több időt fog igénybe venni.

— **A bácskai komlótermelők,** mint Zomborból jelentik, Latinovics Pál főispán kezdesére szövetkezetbe tömörültek. Az egyesületnek célja a komlótermelés fejlesztése, nemesítése, a termelés fokozása, a termelt komló értékesítésének előmozdítása. Az egyesület komlókiállításokat rendez, a kistermelőket jutalmakkal ösztönzi, vándortanításokat rendez, közvetít, fölszerelő tőkét komlóskertek berendezéséhez és komló-közraktárt épít. A szervezőbizottság tegnap Hódságon értekezletet tartott és örvendezve számolt be arról, hogy a szövetkezet tagjaiul igen sokan jelentkeztek. Az alakuló közgyűlést legközelebb megtartják.

— **A selyemtenyésztés érdekében.** Bezerédy Viktor min. tanácsostól, mint a földmivelésügyi kormány megbízottjától leirat érkezett, melyben a városi faiskola szederfa tenyésztésének pontos adatait kéri a selyemtenyésztés emelése érdekében kifejtendő akció alkalmával leendő felhasználás végett.

— **Meglopott törvényszéki bíró.** Máhr Antaltól, a helybeli kir. törvényszék bírájától vasárnap este lakásán ismeretlen tettes egy kettős tetejű arany órát, egy arany láncot, két brillans gyűrűt és egy arany szemüveget lopott el 800 korona értékben. A rendőrséget ma táviratilag értesítették, hogy Rosenberg Samu és társa személyében a tetteseket ma Temesvárott letartóztatták és onnan Szabadkára szállítják őket.

— **Névmagyarosítás.** Kisk. Lusz-tig Gyula bajai illetőségű budapesti lakos családi nevét »Lukács«-ra változtatta.

— **Csaló szőnyegárus.** Kovács Imre kereskedő ma panaszt tett a rendőrségnek, hogy még husvét táján bejöttek hozzá André Mária és társai, székely szőnyegárusok és vezetőjük André Mária született Sándor nagysolymosi háztulajdonosnak adta ki magát s 240 korona értékű vászonneműt vett hitelbe. A kereskedő később megtudta, hogy vevője a leánya annak, akinek bemutatta magát s ezen furfangos módon csalta ki az árukat, melyeknek vételára így behajthatatlan. A rendőrség az eljárást megindította.

— **Tolva) cseléd.** Govorkovics Vince szobafestő panaszt tett, hogy Jurics Anna nevű cselédje, mialatt ő távol volt, a lakószobában elhelyezett szekrény tetejéről 56 korona 60 fillért ellopott és a pénzzel megszökött.

— **Elfogott pénzhamisítók.** Bajáról jelentik: A bajai csendőrség Gyurkovics Sándor és Vild János mokriini lakosokat egy itteni vendéglőben, midőn azok éppen hamis pénzt gyártó gépeket akartak eladni, letartóztatta. A csendőrök vizsgálatra Mokrinba utaztak.

— **Anyakönyvi hírek.** Halottak: Krmpotics Viktor 3 nap, Dulics Lázó 6 nap, Stefanovits József 1 hó, Vavricské Matild 11 nap, Vicei Anna 4 nap, Milánkovics Antónia 1 hó, Gabrics Vince, 7 hó Született 9, 5 leány. Házasság: Sajtos János—Szántó Máriaival.

Kiadóhivatali üzenet.

W. L. B. Hirdető címe: dr. Dömötör Miksa orvos Szabadka.

A háboru.

London, máj. 25.

A Daily Telegraph jelenti Tókióból: Itt arról értesültek, hogy a Gromoboj nevű orosz páncéloshajó többször kifut a vladivosztoki kikötőből. Ugyanennek a lapnak jelentik Sanghaion át, hogy több mint husz nagy és kis port-arturi gőzöst tettek használhatóvá. Azt hiszik, hogy az összes hadihajókat, a Szebasztopot is használhatóvá lehet tenni.

Budapest, május 25.

Reuter ügynökség küldi a délutáni órákban Manillából az alábbi szűkszavu szenzációs táviratot, Hír szerint a hajóhadak Formosa szigetétől délre összeütköztek. Az ütközet a japánok vereségével végződött. A hír megerősítésre szorul.

TÁVIRATOK

Disz kard Oyamának.

Budapest, május 25. Japán uralkodójának és hős hadvezérének, Oyamának üdvözlése tárgyában, Eötvös Károly elnöklete alatt a mozgalmat szervező bizottság tegnap ülést tartott. A bizottság elhatározta, hogy a mikádóhoz japán és magyar nyelven album alakú feliratot intéz. — Oyamának pedig egy diszkardot küld és pedig mását annak a kardnak, amely Bécsben a Schatzkammerben van, állítólag Harun al Rasid ajándékozott Nagy Károly császárnak. A küldöttség július havában indul s körülbelül 25—30 tagja lesz. A lemondott gróf Zichy Jenő helyett gróf Szapáry Pál vagy gróf Károlyi Mihály fogja a küldöttséget vezetni.

Két hónapig a vízben.

Szatmár, május 25. Két hónap előtt feltűnést keltett Mandelbaum Sámuel jómodu szép leányának, Olga-nak hirtelen eltűnése. Ma a halálszok Vetésben a Szamosból fogták ki az eltűnt leányt.

Sztrájkolók letartóztatása.

Eszék, máj. 25. A vukovárvidéki földmunkások sztrájkolnak. Napszámuknak 120 fillérről 160 fillérré való felemelését és a munkaidő rövidítését követelik. A hatóság megállapította, hogy tervszerű izgatás és agitáció történt, miért is a vezetőket le fogják tartóztatni.

A villám áldozatai.

Eszék, máj. 25. Strizivojne-Urpolve és Retkovic felett heves vihar és felhőszakadás volt. A villám agyonütötte Ludvinc pusztán Szvilagyi András és Pál földműveseket.

REGÉNY CSARNOK.

Sötét hatalmak.

67.

— Szerencsétlen, kiáltott föl, a nő elé lépve, mit akarsz cselekedni? Maradj és hallgass meg. Te a két-férfjuság és gyilkosság kísérletének vádjától félsz. Én vagyok az egyetlen, aki az igazságszolgáltatás előtt mindkét esetben tanuskodhatok. Azt az egyetlen tanut senki sem fogja meghallani. — Menj haza övéid körébe. Örülj gyermeked szeretetének és ne rövidítsd meg azt az időt, mely vezeklésedre rendelkezésedre áll.

Wittgenstein lassan nemet intett fejével.

— Köszönöm, nemes ember! Nem fogadhatom el az áldozatkészségedet. Nem kell egészen, teljesen meghozni az áldozatot.

A szomszéd ur kérdőleg nézett a vezeklőre. A hang, melylyel a nő ezeket mondta, semmi jót sem jósolt.

— Megtanultam megismerni, hogy földi létezésem névtelen fájdalmakat okozna, folytatta Wittgensteinné és saját kezeimmel rövidítettem meg a fonalat, mely e nyomoruságos létéhez köt.

— Szerencsétlen, mit cselekedtél? kérdé izgatottan a szomszéd ur.

— Mérget ittam, suttogta a kérdezett. Még csak néhány rövid óra és én távozom e világból, amelyhez semmi sem fűz.

A szomszéd ur tenyereibe rejtette az arcát.

Igy kellett tehát elpusztulnia annak, akit egykor szeretett, akit felelőségének nevezett és aki teljes életében megcsalta.

Wittgensteinné pedig előtte térdelt, mellére hajtva fejét.

— Mielőtt távoznék, tudni szeretném, megbocsátottál-e, beszélt halkán, hogy békében távozhassam a világból.

A szomszéd ur áldólag tette kezét a nő fejére, de azután, hogy ura legyen érzelmeinek, elfordult.

Mikor ismét visszatekintett, Wittgensteinné már eltűnt.

* * *

Három nappal később hatalmas temetési menet vonult végig a főváros utcáin a temető felé. Wittgensteinnét vitték utolsó nyughelyére.

A fény, a pompa, melyet a büszke asszony anyira szeretett az életében, kísérték még utolsó útján is.

Szivszélhűdés vetett véget életének, így beszélt a hír.

Igaz, hogy a váratlan halált kapcsolatba hozták az eseményekkel, melyek Wittgensteinék utolsó estéjén történtek, de erről hangosan beszélni nem mertek és készségesen jelentek meg a temetésen azok, akik az elhunynak az utolsó tisztelet megadását kötelességünknek tartották.

A koporsót a kriptába bocsátották, a hantok tompa dübörgése eltemette azt a sok rosszat is, melyet az életben elkövetett.

A temetés vendégei a gyászszertartás végeztével elsiettek; siettek a halottak városából, amely minden földinek a végére figyelmeztet.

A sir mellett három férfi állt, akik komolyan tekintettek egymás szemébe.

Legyen minden megbocsátva és elfelejtve, szólott Wittgenstein komolyan, amit ez a halott elkövetett; emléke ne keserítse életünket, hogy annak szentelhesük erőnket, akinek joga van közös szeretetünkre.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: A ZALAPITÓK

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

4 szobából álló

úri lakás

a hozzátartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó.

Tudakozódhatni Steinitz R. és Fiaczegnél.

738/905. eln. sz.

Pályázati hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város tulajdonát képező „Mária Valéria kórházban” újonnan rendszeresített és 1200 kor. évi fizetéssel, lakással, fűtés, világítás és élelmezéssel javadalmazott alorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1883. I. t.-c. 9. §-ának II. pontja értelmében kellően felszerelt pályázati kérvényeiket folyó évi június hó 15-ig Bezeredy István főispán urhoz Szabadkán annál is inkább nyújtsák be, mert az elkésetten benyújtott pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Szabadkán, 1905. évi május hó 22-én.

Dr. Biró Károly,
polgármester.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó Gállér Vastag betűkből 30 fillér. Leckisebb hirdetés 30 fillér.

Szokratesz. Édes flam, légy szives szombaton délután szokott helyen megjelenni Csokol Muzikád.

Talicska kés itó mestereknek megvételre ajánlatik nagy mennyiségű vill- és kőrifák talicskák készítésére. Bővebb felvilágosítással szolgál Tománovits gőzmalma Bács-Bokod (Bikity Baja) mellett.

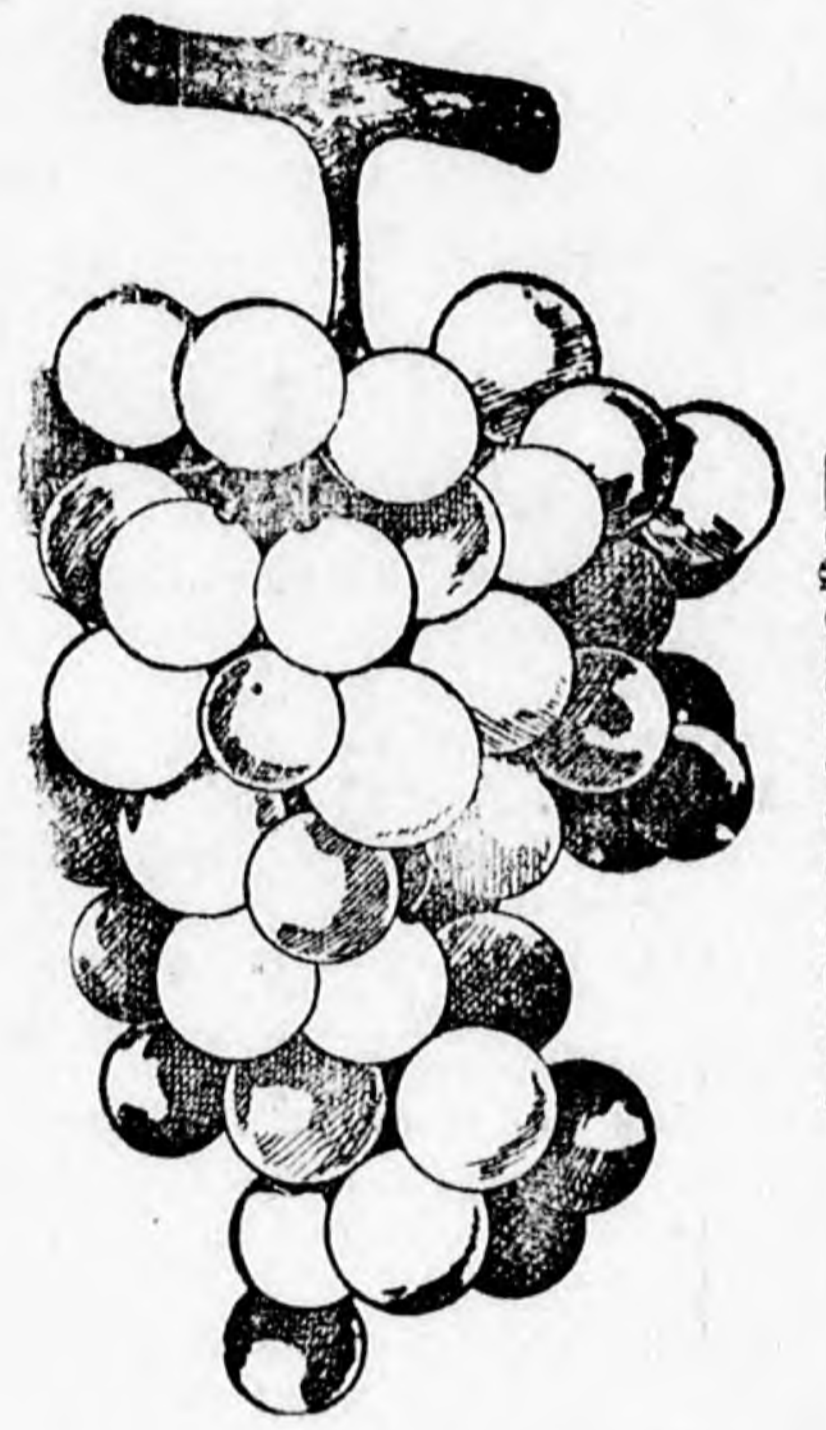
Társat keresek meglevő kitűnő képviselőkhöz, 3—4 ezer forinttal. Német, Szondy-u. 30.

Varró leányok figyelmébe. Tanuló leányt keresek honvéd ruha elkészítéséhez. Aki már a varrásban jártassággal bír előnyben részesül. Cim Fazekas János férfi szabó VI. Torma utca 603

Szabónó ajánlkozik női ruháknak divatlap szerint való elkészítésére jutányos árban. Szabotinovits Margit, IX., Soroksári-utca 55. ajtó.

Irodai alkalmazásra szép írással egy leány esetleg fiatal ember kerestetik. Széchenyi tér. 101.

„Milleniumtelep” Nagyösz.

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árgyékét, a mely szőlőiskola állami segélyvel és állami felügyelet mellett létesült

Szeplő,

pattanás, májfolt, bőrtisztatlanság ellen 4 nap alatt lehet sikeresen védekezni, ha valódi „Diana arckrém” és „Diana szappan” bőrápoló szereket használ. Ára 75—75 krajcar. Egy doboz „Diana hölgypor” szarvasbőrrel 75 krajcar; egy eredeti üveg „Diana parfeum” 5 korona; egy eredeti doboz „Diana pirosito” 5 korona. Bob hashajto a legkellemesebb! Egy teljes doboz ára 80 fillér; próba adag 10 fillér. Készíti Erényi Bela „DIANA” gyógyszerháza Budapesten Karoly körút 5. Kaphat a gyógyszerárakban. Főraktar Szabadkán: MILASSIN ILLES gyógyszerháza a „Magyar koronához”, KATONA ÁGOST ANTAL gyógyszerháza a „Szt.-Háromság” Csernovics-utca.

Ma már minden ember tudja, hogy a világhírű Valódi Növény Essencia-Fluid

csak „KATONA-féle” „K. A.” védjeggyel!

Óvakodjunk tehát hatásvény külföldi utánzatok megrendelésétől és kérjünk határozottan csak egyetlen valódi gyártmányú KATONA-féle igazi Növény Essencia-Fluidot, mely 12 üveg 4 kor., 1 üveg 40 fillér.

Minden olyan FLUIDOT, melyen nem áll rajta Katona név, vissza kell utasítani, mivel hamisított.

Budapesten: Török József gyógyszerháza; Kapható Szabadkán: Katona Ágoston gyógyszerész Csernovics-utca; Wachsmann Jenő gyógyszerész Széchenyi-tér; Zalán Béla droguistás Kossuth-u; ifj. Hoffmann József gyógyszerháza III. kör Zimonyi ut.

Megvizsgálva és véleményezve!

Ma már minden ember tudja, hogy a világhírű Valódi Növény Essencia-Fluid

csak „KATONA-féle” „K. A.” védjeggyel!

Páratlan — nélkülözhetetlen — elérhetetlenül megbízható nagy gyógyhatású házi gyógyszer. Gyorsan gyógyít minden gyomor rendetlenséget, megszüntet gyomor- és hasgörcsöt. Kitűnő szer minden gyengeségben, étvágytalanságban stb. Gyorsan étvágyat gerjeszt, így a test erőfokozódását — a test súlyának növekedését idézi elő, az egész idegrendszert megerősíti. Mint külszer, fényesen bizonyult közhivatalnál csuznál, tagszagatásnál stb.-nél.

Megvizsgálva és véleményezve!